

Při naší první návštěvě VVP Boletice jsme technologickou přípravu pracovišť nepozorovali nikde. Po prvním šetření ČIŽP se objevila u ústí některých linek jedna až dvě otepi klesu nebo násep šterku. Většina linek zůstala zcela neošetřených.

■ V lokalitách, kde nelze dřevo bezeškodně vyklidit jiným způsobem, použít lanovky, pokud možno v plném závěsu.

■ Při deštích úplně zastavit pojezdy těžké kolové techniky mimo zpevněné cesty. Tam, kde by takovým prodlením hrozilo vylétnutí kůrovce, dřevo odkornit.

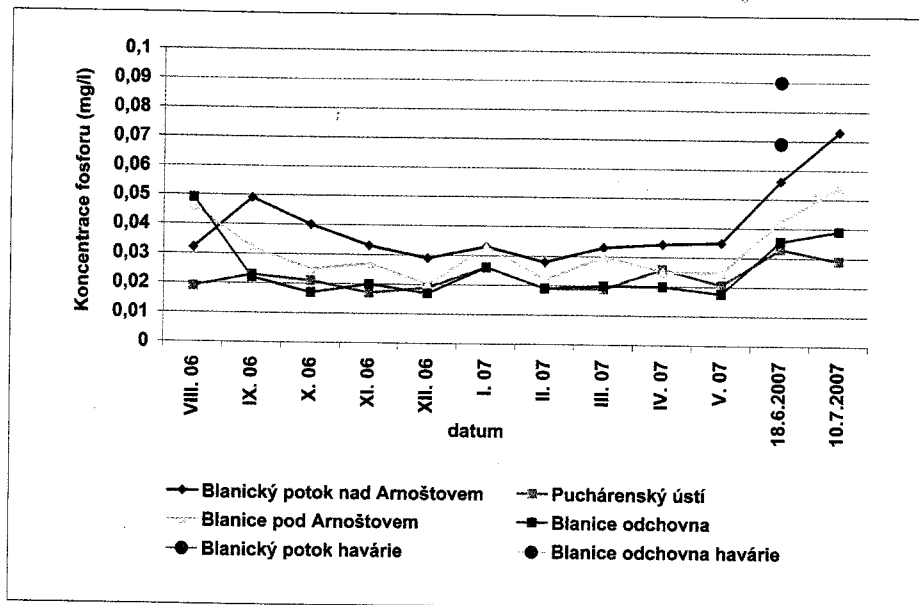
Ve VVP Boletice jsme viděli lokality, kde vyvážecí soupravy již po několika jízdách zapadaly po kabinu do měkké půdy, při přejezdech vodotečí ještě hlouběji. Místo zastavení práce vyjela souprava linku další, cestu si razila lesem kácením živých stromů, pak vyjela další linku.

ČIŽP nestanovila správcům boletických lesů taková opatření, která by zabránila dalšímu nepřiměřenému poškození lesní půdy. Vojské lesy pokračovaly ve zpracování kalamity stále stejným způsobem, čtvrtý podnět na neúměrné poškozování lesní půdy podávalo Hnutí Duha v září. ČIŽP na základě šetření postupně zahajovala s VLS několik správních řízení o uložení pokuty a asanačních opatření. Ale ani pokuty, ani asanace vyvážecích linek nevrátí zpět desítky tun odplavené lesní půdy, ani neobnoví její zničenou strukturu a funkci. Benevolence ČIŽP vůči rozsáhlému poškození půdy ve VLS Horní Planá ostře kontrastuje se zarputilou snahou téže instituce pokutovat vlastníky lesa za každý jednotlivý zapomenutý kůrovcem napadený strom, přičemž poškozením lesní půdy vznikají na lesním ekosystému mnohonásobně větší škody.

Otrávená řeka

Zničená lesní půda nebyla jediným důsledkem technologicky nezvládnutého zpracování kalamity ve VVP Boletice. V bahně z rozježděné lesní půdy docházelo k tvorbě amoniaku a fenolů, erozní linky odváděly jedovaté látky do potoků a řeky Blanice. Jejich množství bylo vzhledem k plošnému poškození lesní půdy v Boleticích takové, že v letních měsících s nízkými průtoky docházelo k havarijním úhynům ryb na některých tocích pramenících ve VVP Boletice, zejména pstruhů, vranek a střevlí. Typické příznaky na žábrách hynoucích ryb signalizovaly možnost otravy amoniakem. Vzorky odebrané vody z toků a louží na rozježděné lesní půdě u skládek dřeva zadala AOPK ČR k analýze do laboratoře Výzkumného ústavu vodohospodářského T. G. M. v Praze.

Voda z louží byla silně zabarvena fenoly, jejichž koncentrace více než 100x přesahovala obecně platné limity ochrany vod, o přísných limitech pro

Koncentrace celkového fosforu v Blanici za uplynulý rok v porovnání s hodnotami v toku řeky při havárii 28. 6. 2007, před ní 18. 6. 2007 a po ní 10. 7. 2007 vzorky však nezachytily čelo havárie). Spojnicový graf z dat monitoringu VUV T. G. Masaryka, v. v. i., body data z analýz vzorků v době havárie, velmi vysoké koncentrace celkového fosforu v loužích s hnjícími těžebními zbytky na grafu nemohou být kvůli měřítku znázorněny. Limit pro biotop perlorodky říční vyskytující se v toku je 0,035 mg/l. K těžbě polomů zásadním porušováním technologické kázně docházelo především v povodí Blanického potoka.

vodárenské toky ani nemluvě. V jedné ze dvou vyšetřovaných louží byly nalezeny i ropné látky, a to jak ropné, tak benzínové frakce. V obou loužích byly velmi vysoké koncentrace amoniaku, které víc jak stokrát překročily limity pro ochranu ryb, které se vztahují na tok řeky Blanice.

Důležité je, jaké byly v době po úhynu ryb koncentrace škodlivin přímo v řece: vyšetření potvrdilo významné překročení koncentrace fenolů i celkového fosforu, který indikuje nadměrné zatížení živinami. Amoniak, který se ve vodě rychle rozkládá, již zachycen nebyl. Nejednalo se přitom o ojedinělý záchyt zaznamenaný pouze po havarijních úhyních ryb. Graf ukazuje nárůst koncentrací celkového fosforu v době zpracování kalamity, zachycený pravidelným monitoringem čistoty vody v Blanici na hranicích VVP a níže po toku.

Dodejme, že řeka Blanice dosud byla jedním z nejčistších vodních toků v republice, ve kterém se dosud vyskytuje velmi citlivá, a proto i celoevropsky ohrožená a chráněná perlorodka říční, na jejíž ochranu vynakládá stát nemalé prostředky.

Interpretovaná primární data z rozboru vod z havárie, která nebylo možné z prostorových důvodů zveřejnit, poskytnou autoři zájemcům emailem.

Další informace jsou k dispozici na <http://sumava.drosera.cz/>. Pohled na ně je smutným mementem. O to smutnějším, že k ekologické havárii nemuselo dojít. Jen kdyby dřevo v dosahu zpevněných cest bylo přibližováno navijákem a kdyby byla pracoviště správně technologicky připravena, mohlo být podle našeho odhadu poškození lesní půdy třetinové.

Adresy autorů: MVDr. Jaromír Bláha,
Hnutí Duha

Ing. Erik Baláž, Lesoochranárske zoskupenie VLK

Mgr. Ondřej Simon,

Výzkumný ústav vodohospodářský

T.G. Masaryka, v. v. i.

E-mail: jaromir.blaha@hnutiduha.cz,

erik@wolf.sk, ondrej_simon@vuv.cz

Foto: Jaromír Bláha, Hnutí Duha

Porovnání naměřených hodnot s příslušnými limity.

č. vzorku	Označení vzorku	el. konduktivita	CHSKCr	NH4+	N-NH4	celk. P	fenol	C10-C40
4698	1 - Kaluž nad silnicí	65,1	2760	5,27	4,09	3,24	0,160	0,1266
4699	2 - Kaluž pod silnicí	23,1	395	0,81	0,629	1,87		0,04364
4700	3 - Blanice pod Černým	7,98	54	<0,31	<0,24	0,244	0,086	
4701	4 - Blanice pod Černým - pěna							0,17
4702	5 - Blanický potok	6,75	29	<0,31	<0,24	0,0903	0,290	
4703	6 - Odchovna	6,64	22	<0,31	<0,24	0,0694		

limit podle Přílohy č. 3 k Nařízení vlády č. 61/2003 Sb.,
tabulka 1: Imisní standardy: ukazatele a hodnoty
přípustného znečištění povrchových vod
pro C10-C40 použít limit pro NEL

překročen
překročen
10x